

Raadsbrief

Datum 28 januari 2025

Onderwerp Uitwerking motie M18b-1 Meer historische schepen in Zwolle
Versienummer 1.3

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Samenvatting

Op 10 juni 2024 heeft uw raad de motie *Meer historische schepen in Zwolle* aangenomen. De motie roept ons college op om meer te doen om historische schepen aan Zwolle te binden en aan te sluiten bij de Schepencarrousel zodat varende historische schepen een tijdelijke wisselligplaats (max. 3 maanden) in de Thorbeckegracht kunnen krijgen. In deze raadsbrief wordt u geïnformeerd over de uitwerking. Het is mogelijk om varende historische schepen een tijdelijke ligplaats te bieden. Wel vraagt dit een aantal uitwerkingen.

Gelet op de aangenomen motie en de mogelijkheden, zijn wij voornemens vervolg te geven aan de motie door de juridische kaders uit te werken en te starten met de fysieke aanpassingen aan de walvoorzieningen.

Bijlagen

1. Motie M18b-1 *Meer historische schepen in Zwolle*

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de voorgestelde wijze van afdoening van motie M18b-1 Meer historische schepen in Zwolle.

Datum 28 januari 2025

Inleiding

Op 10 juni 2024 heeft uw raad de motie *Meer historische schepen in Zwolle* aangenomen. De motie roept ons college op om meer te doen om historische schepen aan Zwolle te binden en aan te sluiten bij de Schepencarrousel zodat varende historische schepen een tijdelijke wissel-ligplaats (max. 3 maanden) in de Thorbeckegracht kunnen krijgen.

In deze raadsbrief informeren we u over de uitwerking van de motie, de mogelijkheden, de benodigde uitwerkingen en investeringen.

Kader

- Motie M18b-1
- [Havenverordening gemeente Zwolle](#)
- [Verordening op de heffing en de invordering van havengeld 2024](#)
- [APV](#)
- [Ligplaatsenverordening](#)
- [Singel van Zwolle](#)
- [Omgevingsplan](#)

Kernboodschap

Er zijn mogelijkheden om in de Thorbeckegracht (ten westen van de Vispoortenbrug en aan de zijde van de Buitenkant en, indien nodig, aan de Schuttevaerkade) tijdelijke ligplaatsen aan te bieden voor passanten met historische schepen. Dat versterkt de maritieme sfeer van erfgoedstad Zwolle. Hiertoe kan aansluiting worden gezocht bij de bestaande collectieven van de Schepencarrousel en de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN). Realisatie van de motie vraagt de volgende uitwerking:

- Wijziging van het omgevingsplan;
- Aanpassing van de Havenverordening en Verordening op de heffing en de invordering van havengeld;
- Aanleggen van walvoorzieningen (water en stroom);

De totale kosten worden geraamd op € 50.000,-.

Gelet op de aangenomen motie en de mogelijkheden, willen we vervolg geven aan de motie door de juridische kaders uit te werken en te starten met de fysieke aanpassingen aan de walvoorzieningen.

Toelichting

1.1 de Schepencarrousel en de Federatie Varend Erfgoed Nederland hebben aangegeven Zwolle te willen toevoegen als ligplaats

Schepencarrousel

Naar aanleiding van de motie is contact gezocht met de Schepencarrousel. De Schepencarrousel is een netwerk bedoeld voor (semi-)permanent bewoonde schepen die uit de beroepsvaart afkomstig zijn. De schepen zijn markant en hebben een geschiedenis. Er is veel gebeurd aan boord of ze zijn op een speciale wijze gebouwd. Een schip kan tot drie maanden achtereenvolgend op een (tijdelijke) carrouselligplaats liggen. Vervolgens zoekt het schip een andere carrouselligplaats. De Schepencarrousel kent de volgende uitgangspunten:

- Het schip moet verzekerd zijn;
- Het schip mag geen achterstallig onderhoud hebben;

Datum 28 januari 2025

- Het schip moet opgeruimd zijn (geen vuil aan dek etc.);
- De schipper moet op de ligplaatsen het verhaal van het schip presenteren.

Na afstemming met de Schepencarroussel blijkt dat er behoefte is aan een standaard aantal ligplaatsen met een groeimodel van 3 naar later mogelijk 6 tot 8 schepen. De voorkeur gaat uit naar een gereduceerd tarief overeenkomstig het binnenschipperstarief.

Federatie Varend Erfgoed Nederland

De Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN) heeft in juni 2024 contact met de gemeente Zwolle gezocht. De FVEN vertegenwoordigt de particuliere cultuurhistorische vloot van schepen in Nederland waarin een breed scala van historische schepen deelneemt. Dit zijn circa 3.300 schepen die staan geregistreerd als Varend Erfgoed in het Register Varend Erfgoed Nederland. Ze hebben daarvan een bewijs aan boord in de vorm van een pas ten behoeve van controles van beheerders van havens. Het gaat in principe om passanten, die vanwege de afmetingen (lengte en diepte) veelal niet in een reguliere jachthaven kunnen verblijven. De wens is met name gericht op zomerligplekken (20-30 meter kade) waar de schepen een paar dagen tot een week kunnen liggen, het liefst tegen een gereduceerd tarief.

1.2 Aan bestaande kades zijn mogelijkheden voor tijdelijke ligplaatsen voor de beoogde bestemming

Vanuit de Havendienst is aangegeven dat er aan bestaande kades mogelijkheden zijn zonder gebruik te hoeven maken van de ligplaats van een ligplaatsvergunninghouder. Het betreft:

- Buitenkant (tussen bunkerstation en Vispoortenbrug);
- Gedeelte van de Thorbeckewal;
- Schuttevaerkade (ter hoogte van het parkeerterrein).

Het kernteam Stadshart staat positief tegenover dit initiatief. Het past goed in de bredere gemeentelijke ambitie zoals geformuleerd in het ontwikkelprogramma en uitvoeringsagenda *Ons stadshart van morgen*. Deze ambitie richt zich onder meer op een aantrekkelijk kademilieu aan de Thorbeckegracht. Het langsvaren en aanmeren van markante historische schepen draagt bij aan de verbinding met het water en de beleving van het historische karakter van de Thorbeckegracht.

Op termijn is transformatie van de Schuttevaerkade voorzien. Allereerst zal daarvoor de visie voor de *singel van Zwolle* in 2025 ter besluitvorming worden voorgelegd. Dit deel van de singel zal zijn gericht op het versterken van de relatie met het water door het combineren van verschillende functies. Vergroening en recreatie zijn daarbij belangrijke doelen. Een beperkt aantal aanlegplaatsen voor historische schepen lijkt hier mogelijk. In afwachting van de ontwikkeling worden hier geen water- en stroomvoorzieningen aangelegd.

1.3 Er is aanpassing van het omgevingsplan en verordeningen nodig

De bestemmingen van het water zijn geregeld in het omgevingsplan. De locaties hebben diverse bestemmingen: water (Schuttevaerkade en Thorbeckewal) en water - ligplaats toeristische schepen (Buitenkant). Er is een planologische procedure nodig om de tijdelijke ligplaatsen voor de historische schepen mogelijk te maken. De procedure kan in Q2 2025 worden opgestart. De kosten worden geraamd op € 10.000,-.

Datum 28 januari 2025

Verder moeten de Havenverordening en de Verordening op de heffing en de invordering van havengeld worden uitgewerkt en aangepast. Dit ziet enerzijds op het mogelijk maken van tijdelijke ligplaatsen voor de historische schepen in het ligplaatsenoverzicht. En anderzijds op het opnemen van het tarief voor de historische schepen in de havengelden. Tevens gelden de APV en de ligplaatsenverordening als kader. Indien de ligplaatsen niet binnen deze kaders gerealiseerd blijken te kunnen worden, zullen deze regelingen mogelijk ook op onderdelen gewijzigd moeten worden.

1.4 De ligplaatsen vragen walvoorzieningen

Om de historische schepen een goede ligplaats te kunnen bieden, zijn de volgende walvoorzieningen nodig:

1. Buitenkant: uitbreiding met 2 stroompalen en waterpunt.
2. Thorbeckewal: stroompaal en waterpunt.

Aan de Schuttevaerkade komen vooralsnog geen voorzieningen. De schepen kunnen gebruik maken van de algemene water- en afvalwatervoorziening aan de Pannenkoekendijk.

Het beheer van de voorzieningen wordt meegenomen in het onderzoek naar beheer en onderhoud van walvoorzieningen. De kosten bedragen € 28.050 (+ € 7.500 nutsaansluitingen).

1.5 De volgende voorwaarden zijn van toepassing

- Gereduceerd tarief: 50% reductie havengeld;
- Kosten elektriciteit en water: regulier tarief;
- Met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging van het oppervlaktewater mag vanaf het schip geen toiletwater worden geloosd overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving. Hiertoe kan gebruik worden gemaakt van de afvalwatervoorziening aan de Pannenkoekendijk;
- Schepencarrousel: maximale duur van inname van ligplaats drie maanden;
- FVEN: maximale duur van inname van ligplaats tien dagen;
- Periode: gedurende het hele jaar;
- Reserveren en betalen via reguliere internetapplicatie;

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Zie het kopje communicatie.

Communicatie

In de voorbereiding van deze nota is er contact opgenomen met de FVEN en de Schepencarrousel. Daarnaast heeft er integrale interne afstemming plaatsgevonden. Omwonenden worden t.z.t. middels een brief geïnformeerd. Informatie wordt via www.zwolle.nl en de websites van de FVEN en de Schepencarrousel ontsloten.

Datum 28 januari 2025

Financiën

- De kosten betreffen de aanleg van drie extra elektrapunten en twee waterpunten aan de Buitenkant en Thorbeckegracht. De geraamde kosten bedragen € 28.050 (walvoorzieningen) en € 7.500 (nutsaansluitingen). Deze benodigde eenmalige investering in walvoorzieningen wordt gedekt uit het budget havens. De jaarlijkse vaste kosten kunnen worden gedekt uit de opbrengsten.
- De kosten voor de aanpassing van het omgevingsplan worden geraamd op € 10.000. Begeleidingskosten worden geraamd op € 5.000. Deze kosten worden opgevangen binnen de staat van baten en lasten Erfgoed. Deze niet begrote dekking zal tot een budgetoverschrijding leiden (berap).

Risico's

Voor een deel van de kosten is geen interne dekking, dit brengt een eenmalige overschrijding middels de berap met zich mee. Omwonenden worden nog geïnformeerd over de wijze waarop we opvolging willen geven aan de motie. Zij kunnen hierop reageren. We verwachten echter dat ook voor omwonenden het versterken van de maritieme sfeer met historische schepen een verrijking van hun leefomgeving en woongenot zal zijn.

Vervolg

- Informeren Schepencarrousel en FVEN
- Inrichten kades met water- en stroomvoorzieningen.
- Wijzigen planologische regimes;
- Informeren omwonenden bij het aanpassen van de regelingen;
- Aanpassing Verordeningen zoals de Verordening op de heffing en de invordering van havengeld inzake gereduceerd tarief;

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts